

Täysistunto

Torstai 8.3.2018 klo 16.02—18.59

2.4. Suullinen kysymys tasa-arvon edistämisestä (Outi Alanko-Kahiluoto vihr)

Suullinen kysymys SKT 24/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Seuraavaksi vihreä eduskuntaryhmä, edustaja Alanko-Kahiluoto.

Keskustelu

16.38 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa puhemies! 85 suomalaista professoria ja tutkimuspäällikköä arvosteli tämän kauden alussa Sipilän hallituksen ohjelmaa siitä, että tasa-arvonäkökulma puuttui siitä täysin. Hallitusohjelmaan ei oltu kirjattu lupausta tasa-arvosuunnitelman edistämisestä, eikä hallitus ollut arvioinut budjettinsa tai kilpailukykysovimuksensa sukupuolivaikutuksia. Tutkijat kiinnittivät huomiota siihen, että hallituksen leikkauksista laskun maksaisivat naiset ja naisvaltaiset alat. Pääministeri Sipilä vastasi, ettei hallitusohjelmaan kirjata itsestäänselvyyksiä ja että hallitus päättää ensin ja selvittää vasta sen jälkeen.

Arvoisa puhemies! Ilman sukupuolivaikutusten tiedostamista ja selvittämistä ei ole sukupuolitietoisia tasa-arvoa edistäviä päätöksiä. Niinpä kysynkin nyt kansainvälisenä naistenpäivänä varapääministeri Opolta: Miten sukupuolivaikutuksen arvioiminen nyt etenee? Oletteko esimerkiksi arvioineet tänään annetun valinnanvapausesityksen sukupuolivaikutuksia, ja koska hallitus muuttaa politiikkansa suunnan?

16.40 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän hallituksessa tasa-arvoasioista vastaava ministeri Annika Saarikko on parhaillaan matkalla tasa-arvokokoukseen Yhdysvaltoihin, hän ei ole siksi täällä. Hän tuntisi asiat parhaiten. Mutta kyllä sukupuolten välisen tasa-arvon toteutuminen ja edistäminen, naisten aseman edistäminen, niin työmarkkinoilla kuin muussakin on aivan keskeisiä tavoitteita, mitä tulee olla tällä hallituksella ja kaikilla hallituksilla. Me teemme laajaa sukupuolivaikutusten arviointia. Tätä pitää kehittää, ja tästä syystä olisikin hyvä, että ministeri Saarikko olisi täällä, koska hän tuntee tämän asian paljon paremmin. Mutta tämä on erittäin iso asia hallitukselle. Me olemme strategiaistunnossamme käsitelleet tasa-arvokysymyksiä juuri muutama viikko sitten.

Puhemies Paula Risikko: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2018 vp

16.41 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin valtiovarainministeri Orpo tuossa sanoi, tasa-arvo kuuluu kyllä koko hallitukselle [Eva Biaudet: Kyllä, myös miehille! — Ilkka Kanerva: Erityisesti!] ja hallituksen teot kyllä osoittavat, että hallitus on ollut kokonaisuudessaan haluton edistämään tasa-arvoa, ja tästä vastuuta on turha vierittää ministeri Saarikolle yksin.

Hallitus petti lupauksensa uudistaa perhevapaa järjestelmän, joka olisi parantanut naisten asemaa työmarkkinoilla. Lomarahojen leikkaukset ja kilpailukyky sopimukset ovat leikkaneet etenkin naisilta ja naisvaltaisilta matalapalkkaisilta aloilta. [Ben Zyskowitz: Tämän hyväksyitte kiky-sopimuksen!] Julkisen sektorin leikkaukset kuormittavat naisia, kun päivähoitoryhmiä suurennetaan, ja omaishoidon kasvattaminen on hallituksen tietoisena tavoitteena, ja sekin kasautuu naisille. Sipilän kaudella tasa-arvossa on otettu pelkästään takapakkia. Milloin hallituksen lupaamat selvitykset alkavat tuottaa tekoja tasa-arvon edistämiseksi? Milloin ylipäätään alatte selvittää tekojenne tasa-arvoseurauksia?

16.42 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on pelkästään vahvoja ja viisaita naisia, ja heidän selkänsä taakse on tietysti joskus turvallistakin mennä, [Eva Biaudet: Heitä on hallituksessa vain kuusi!] mutta minä en todellakaan mene tässä ministeri Saarikon selän taakse. Totesin vain, että hän on matkalla tasa-arvokokoukseen ja työnjaossa hän on tietenkin vastuullinen tästä. Me vastaamme — jokainen ministeri omalla alallaan ja hallitus yhdessä — tasa-arvon toteutumisesta Suomessa, se on meille oikeasti sydämenasia.

Mitä tulee tekoihin, niin jo heti alkuvaiheessa naisten työnantajille tehtiin kertakorvaus, jolla pyrittiin naisten työmarkkina-asemaa parantamaan, äitiyden kustannuksiin vastaamaan. Se oli erittäin iso tasa-arvoteko, sitä ei esimerkiksi viime hallitus saanut aikaan, jossa tekin olitte mukana. Vaikka perhevapaa uudistus nyt ei vielä edennytäkään, niin haluaisin nostaa esille muun muassa sen, kuinka paljon on perheiden eteen muuten tehty. Esimerkiksi varhaiskasvatuserityisuuksien alentaminen [Puhemies: Aika!] merkittävällä tavalla on myöskin iso tasa-arvoteko, josta olemme erittäin [Puhemies: Pysytään minuutissa!] ylpeitä. [Välihuutoja vasemmalta]

16.43 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ajatellaan tasa-arvoa Suomessa naisten ja miesten välillä, niin täytyy sanoa, että Suomi ei ole mikään takapajula. Mutta jos ajattelemme ammatteja, kuten hoitoalaa, kaupan alaa, siivousalaa ja lastentarhanopettajien tilannetta viime aikoina, niin naiset ovat todella taka-alalla: vastuullisia töitä, palkka todella minimaalinen. Hallitukset ovat vaihtuneet, vuodet ovat vierineet. Tässä ollaan takapajulassa Suomessa.

16.43 **Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään on naistenpäivä, mutta tasa-arvo on asia, jonka puolesta pitää tehdä töitä vuoden jokaisena päivänä ja kaikkien hallitusten tässä maassa. On aivan selvää se, että meillä ei tasa-arvo tänä päivänä Suomessa toteudu: naisten palkat ja eläkkeet jäävät jälkeen miesten palkoista ja eläkkeistä.

Perhevapaa uudistustakin on tällä hallituskaudella valmisteltu. Se ei tällä pohjalla edennyt, mutta olemme varmasti kaikki sitä mieltä, että sen tulisi jatkossa edetä seuraavan hallituksen ohjelmaan kunnianhimoisessa muodossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2018 vp

Tällä viikolla on myöskin noussut esiin keskustelua naisvaltaisten alojen palkoista, muun muassa varhaiskasvatuksessa. Ja vaikka palkkakysymykset ovat yksiselitteisesti tietysti työmarkkinoiden asia, eli niitä ei hallituksen ministeriäitiöstä neuvotella vaan työmarkkinaosapuolet sopivat palkoista, haluan kuitenkin varhaiskasvatuksesta todeta sen, että se on erittäin arvokasta ja vaikuttavaa työtä ja sitä on vuosia Suomessa aliarvioitu. Siitä syystä pidän erittäin tärkeänä sitä, että [Puhemies koputtaa] varhaiskasvatuksen arvostusta ja merkitystä nostetaan ja että jokainen meistä huolehtii siitä, [Puhemies: Pysytään minuutissa!] että antaa sille työlle arvoa.

Puhemies Paula Risikko: Pysytään minuutissa, niin kaikki voivat vastata.

16.45 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Alanko-Kahiluodolle toteaisin ensin, että perhevapaaudistus ei ollut hallitusohjelmassa. Ei voida puhua, että hallitus on pettänyt, kysymys ei ole siitä. [Satu Hassi: Mutta se edistäisi tasa-arvoa!]

Tasa-arvo on laissa määritelty, ja tasa-arvolain mukaan pitää sukupuolivaikutukset arvioida. Siinä arvioinnin pitää tapahtua kuntatasolla, maakuntatasolla ja valtakunnan tasolla, ja tiedän, että ministeriössä sitä työtä tehdään.

Kysymys naisten matalapalkka-alojen ja yleensä hoitoalan palkkauksesta: Vaikka täällä ministeri Grahn-Laasonen aivan oikein sanoi, että se ei kuulu tänne eduskuntaan, niin meidän kuuluu siitä käydä keskustelua. On täysin kohtuutonta, jos on olemassa se kartelli, josta nyt on annettu vihiä, nimenomaan koskien lastentarhanopettajien palkkausta. Meidän pitää toimia niin, että tämäntyyppisiä kartelleja ei ole, mutta myöskin toimia niin, että jatkossa naisilla on mahdollisuus esimerkiksi osa-aikatyöhön. Sitä perheissä kovasti odotetaan, ja toivon, että tällä vaalikaudella vielä kolmikantaisesti neuvottelette joustoja, jotta saataisiin se osa-aikatyömahdollisuus.

16.46 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hallituskaudella tasa-arvoasioita on ministeri Saarikon johdolla edistetty myös työmarkkinoiden suuntaan. Ja vaikka jälleen alleviivaan sitä, että osapuoli emme ole, uskallan kuitenkin sanoa sen viestin, että myös työmarkkinoilla on otettava palkkatasa-arvoon liittyvät asiat vakavasti ja siellä on aidosti ryhdyttävä miettimään, miksi tässä asiassa on edetty Suomessa niin hitaasti.

Kunnille lähetin tällä viikolla terveisiä, että heidän on selvitettävä ja kerrottava totuus näistä lastentarhanopettajien palkkakysymyksistä, ja odotan, että sieltä vastauksia saadaan.

Varhaiskasvatuksen osalta tämä hallitus tekee kaikkensa, että varhaiskasvatuksen laatu paranisi, että meillä olisi jatkossakin entistä enemmän ammattilaisia koulutettuna siihen tärkeään työhön ja tehtävään.

Ja vielä omalta sektoriltani voin todeta opetusministerinä, että opetus- ja kulttuuriministeriössä tehdään lukuisia toimia tällä hetkellä tasa-arvon vahvistamiseksi Suomessa. Yksi merkittävä asia on se, että pyrimme jo hyvin pienistä... [Puhemies: Aika!] — Pahoittelut, jatkan mielelläni myöhemmin.

Kysymyksen käsittely päättyi.